

Fem del món la terra de tothom

Avui el capitalisme neoliberal, prepotent i exclusiu, que s'apropia de tot per convertir-ho en mercat i guany, s'ha quedat amb quasi tota la comunicació. Qui té el capital té la comunicació i la manipula i explota i la falseja. Passant per damunt de totes les fronteres, atropellant els drets més legítims, apropiant-se de la veritat, imposant com a única i universal la "seva" veritat: el pensament únic, l'únic sistema socioeconòmic, una història definida i inevitable.

Pere Casaldàliga, bisbe emèrit de Sao Felix do Araguaia (Brasil)

Aquesta guia didàctica està pensada per acompanyar l'exposició de 12 plafons de la campanya "Fem del món la terra de tothom", organitzada per Mans Unides, amb el suport de Càritas, Justícia i Pau, Vols i Alternativa 3.

L'exposició dona una visió de conjunt dels diferents aspectes de la globalització (econòmic, social, cultural, ideològic i políticomilitar) i de les alternatives que proposen els moviments socials. L'objectiu de la mostra és impulsar la reflexió sobre el procés de la globalització, aprofundint en els diferents rostres de l'actual model neoliberal, i plantejant les protestes i propostes dels que creiem que "un altre món és possible", gràcies a l'actuació i la implicació de tothom.

També vol ser un manual perquè no t'enganyin. I és que el "pensament únic", del qual parla en Pere Casaldàliga en el paràgraf que encapçala aquesta pàgina, manipula les nostres consciències a través de la seva omnipresència en els mitjans de comunicació, que analitzen i interpreten la realitat en clau neoliberal, com si fos l'única veritat.

Continguts

L'exposició s'organitza en tres blocs temàtics:

-La **GLOBALITZACIÓ**, com a procés o com a causa

-La **GLOBALITAT**, com a realitat o nou referent

Globalitat econòmica i deute extern

Globalitat social

Globalitat ecològica

Globalitat políticomilitar

Globalitat cultural

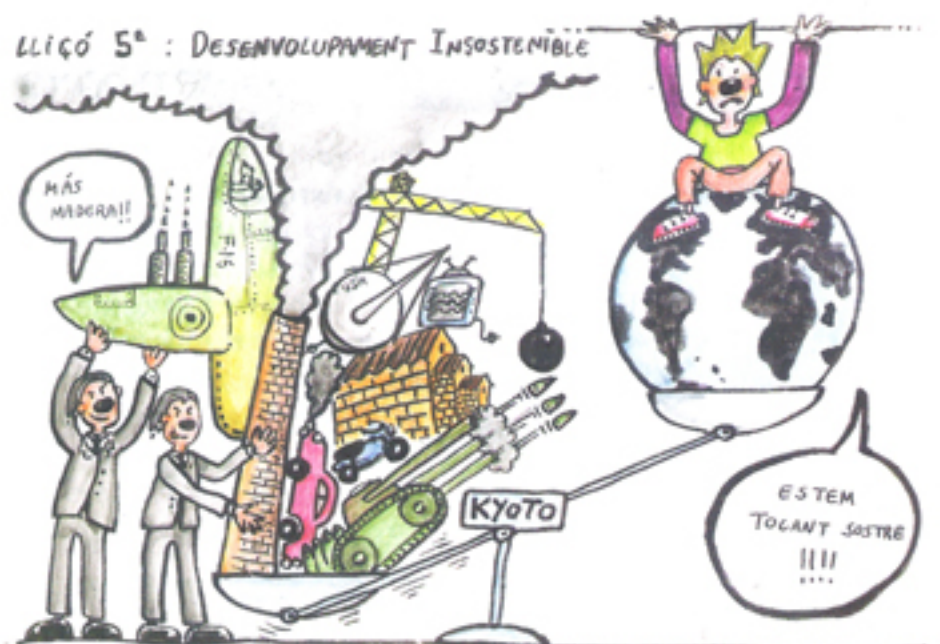
-Els **MOVIMENTS ALTERMUNDISTES**:

Les protestes

Les propostes

Un altre món és possible: Depèn de tu

LLIÇÓ 5ª : DESENVOLUPAMENT INSOSTENIBLE

ESTRUCTURA DELS PLAFONS.

Cada plafó està encapçalat per un dibuix humorístic que resumeix amb agudesia els continguts de cada tema. Aquest còmic es complementa amb frases significatives, fotos, infogràfics i xifres impactants, que criden l'atenció i inviten a la reflexió.

L'**OBJECTIU FINAL** és oferir informació i motivacions per a la participació i la implicació, tant dels estudiants com dels adults, en la recerca d'accions i alternatives per gestionar la globalització que volem: la de la justícia, equitat, solidaritat i respecte als drets humans, per tal de construir aquest altre món possible i necessari.

Activitats de la campanya

La campanya "Fem del món la terra de tothom" ofereix nombrosos elements per treballar la globalització: exposicions mòbils, la web de la campanya (www.alternativaglobal.org), materials didàctics, espectacles de sensibilització, xerrades i una exposició audiovisual -complementada amb un corner interactiu i una botiga de comerç just- que circula per espais de gran afluència de públic.

Aquesta campanya de sensibilització està organitzada per Mans Unides amb el suport de Càritas, Justícia i Pau, Vols-Voluntariat Solidari- i Alternativa 3; i compta amb la col·laboració de les institucions públiques (Agència Catalana de Cooperació de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament i Diputació de Barcelona, Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona), i dels mitjans de comunicació líders.

Web

El web www.alternativaglobal.org permet aprofundir en els continguts de la campanya sobre la globalització "Fem del món la terra de tothom". Està dissenyada per promoure la participació i la implicació en la campanya i per ser un suport per als professors i alumnes que treballin el tema de la globalització amb la guia didàctica i els altres materials educatius que complementen les exposicions.

El lloc web de la campanya està estructurat a partir del menú principal: Informa't!, Participa!, Implica't!, Mou-te! i Activitats. Cada bloc del menú superior es desenvolupa en una finestra a l'esquerra de la pàgina. A la dreta està la finestra de continguts, on es visualitzen els apartats seleccionats.

MULTIMÈDIA

El web incorpora tot el potencial multimèdia d'internet: hi ha molts vídeos, audio i animacions, a més de fotos i textos.

INTERACTIVA

En tots els apartats permet la interacció de l'usuari, que pot informar-se, opinar, participar, enviar arxius (textos, fotos, vídeos, fotomuntatges, animacions), adherir-se a una causa i implicar-se de diferents formes.

Materials didàctics

A més a més de l'exposició, la web i la guia didàctica, Mans Unides ofereix altres materials educatius per treballar la globalització:

- Periòdic de la campanya. Desenvolupa els temes de l'exposició en un format de diari.
- Fitxes de Secundària, Primària i Infantil. Contenen senzilles activitats per treballar amb els joves els temes del mercat i del món globalitzat. Es presenten en un arxivador.

-Vídeos de la trilogia de "La comunitat de les mosques". Aquesta sèrie d'animació en 3D resumeix la globalització a través de quatre pilars fonamentals: el neoliberalisme, les multinacionals, la tecnologia i l'homogeneïtzació cultural, valorant quines són les causes i conseqüències d'aquest model de globalització. Es presenta en VHS i en DVD i inclouen una guia didàctica.

Aquests materials didàctics es poden sol·licitar a través de www.alternativaglobal.org, per e-mail a bcn@mansunides.org o per telèfon 93 487 78 78.

Xerrades i espectacles

Als emplaçaments que acullen l'exposició mòbil els oferim la possibilitat de complementar aquesta acció de sensibilització amb diverses activitats:

XERRADES. Els conferenciants de les ONG organitzadores ofereixen diferents xerrades entorn del tema de la globalització. L'oferta de conferències la podeu trobar a la web de la campanya: www.alternativaglobal.org

ESPECTACLES DE SENSIBILITZACIÓ.

La millor manera de captar l'atenció i l'interès dels joves sobre un tema complex com la globalització és a través d'un espectacle. Com a complement d'aquesta campanya, Mans Unides ofereix el taller-concert Alternativa Global. Es tracta d'un concert amb contínua participació del públic. Cada cançó s'introdueix amb un monòleg en clau d'humor que explica un aspecte concret del fenomen

de la globalització. L'espectacle és molt adequat per a instituts, festes solidàries, biblioteques, centres cívics i associacions culturals.

Podeu consultar l'oferta completa d'espectacles de sensibilització de Mans Unides a www.alternativaglobal.org

Introducció guia didàctica

Aquesta guia didàctica complementa l'exposició de 12 plafons de la campanya "Fem del món la terra de tothom".

Objectius

- Desenvolupar en joves i adolescents una capacitat crítica i compromesa cap als problemes i possibles solucions que genera la globalització.
- Potenciar valors com la solidaritat, la gratuïtat, la interculturalitat, la tolerància i el respecte a la diversitat.
- Mostrar les possibilitats que tenim a l'abast per a una transformació solidària de la nostra societat i el món, a través de les fitxes de treball de cada plafó.
- Fomentar el voluntariat i altres tipus de compromís específics envers les persones en situacions més desfavorides.
- Potenciar l'ús d'internet en l'àmbit educatiu amb una finalitat solidària.
- Estimular el coneixement de la pròpia cultura i les altres per contrastar-les i poder fer-ne una crítica constructiva.
- Afavorir la intercomunicació entre persones i col·lectius que tenen inquietuds solidàries per fer del món la terra de tothom.

Destinataris

Els destinataris són sobretot nois i noies de 12 a 18 anys, però algunes de les activitats es poden adaptar per a nens i nenes de primària.

Estructura

Els nou primers plafons tenen dos apartats: **INFORMA'T** i **PARTICIPA** i ens conviden a aprofundir en diferents aspectes de la globalització i participar en petites accions que podem penjar a la web www.alternativaglobal.org. Les activitats dels tres últims plafons estan orientades a la realització d'accions concretes a través del web, al propi institut, barri, poble o ciutat, motiu pel qual l'apartat **PARTICIPA** es substitueix per **IMPLICA'T** o **MOU-TE**.

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el següent text de John Pilger:

"L'economia global és un terme modern. Aparentment es tracta del comerç econòmic instantani, els telèfons mòbils, els McDonald's, els Starbucks o les vacances contractades a través d'internet. Per sota d'aquesta capa rutilant hi ha la globalització de la pobresa, un món on la majoria d'éssers humans no truquen mai per telèfon i viuen amb menys de dos dòlars al dia, on 6.000 nens moren cada dia de diarrea perquè no ténen accés a l'aigua potable.

Des dels anys vuitanta, en aquest món, que la major part dels que vivim al nord global no veiem, un sistema sofisticat de saqueig ha obligat a més de noranta països a entrar en programes "d'ajust estructural" que no han fet més que augmentar les diferències entre rics i pobres. Ajust que el "quartet" que domina l'Organització Mundial del Comerç (Estats Units, Europa, Canadà i Japó) i el triumvirat de Washington (el Banc Mundial, el Fons Monetari Internacional (FMI) i el Ministeri d'Hisenda dels Estats Units), que controla fins i tot aspectes minúsculs de la política governamental en països en vies de desenvolupament, denominen "construir la nació" i de "bon govern". El seu poder deriva, en gran part, d'un deute impossible de liquidar que obliga els països més pobres a pagar 100 milions de dòlars als creditors occidentals cada dia. El resultat és un món on una minoria de menys de mil milions de persones controla el 80 per cent de la riquesa de la humanitat."

John Pilger, periodista i escriptor

Al web:

Entra al web de la campanya www.alternativaglobal.org (Participa! > Des del Sud) i mira un vídeo amb opinions sobre la globalització vista des del Sud.

Participa!

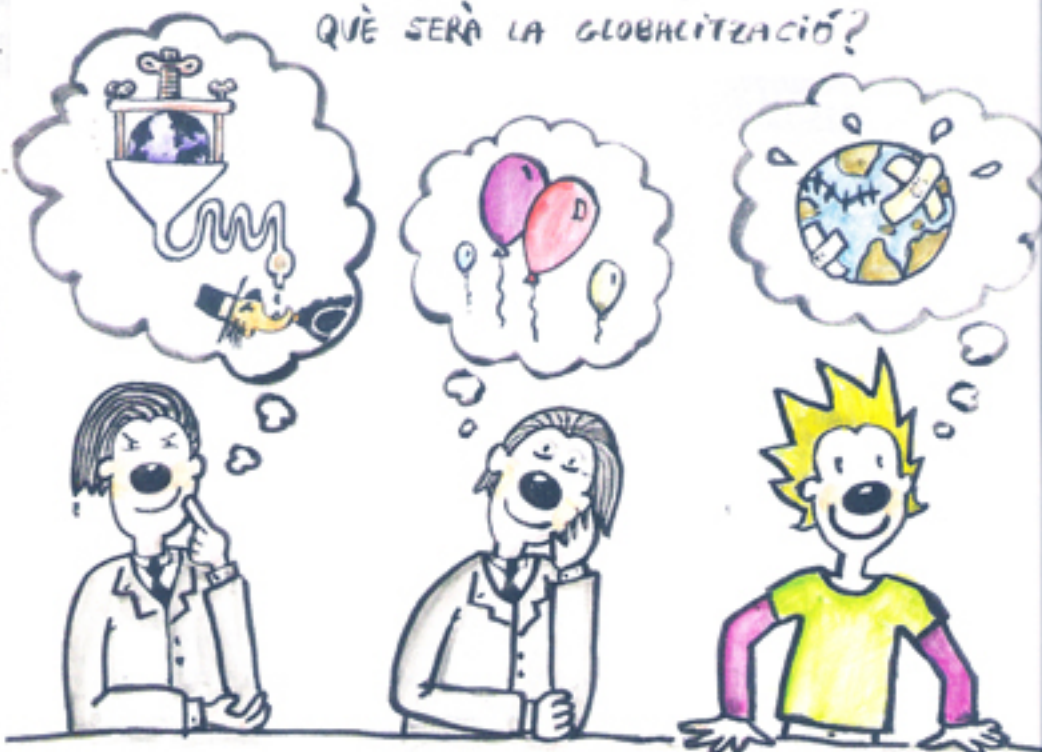
A classe:

Comenteu el text a classe. Cadascú fa un dibuix estil còmic que resumeixi què és la globalització. Trieu els millors dibuixos i feu una exposició mural al centre.

Al web www.alternativaglobal.org:

Trieu els millors dibuixos i pengeu-los al web a través del formulari de Participa! (a l'apartat dibuixos-fotomuntatges)

QUÈ SERÀ LA GLOBALITZACIÓ?

Il·lustracions: Mari Castelló - Karl Demel

Progrés o retrocés?

Allò que de veritat té dimensions mundials no és la riquesa, el benestar i el progrés, sinó la misèria, la fam i les malalties.

Ignacio Ramonet

ELS DOGMES DE LA GLOBALITZACIÓ NEOLIBERAL

>> Les institucions financeres internacionals (OMC, FMI, BM...) intenten imposar arreu les receptes econòmiques del Consens de Washington, malgrat que l'aplicació d'aquestes receptes produeix greus conseqüències socials en els països empobrits del Sud.

Els dogmes d'aquest model de globalització són:

1. Reduir algunes de les competències més importants de l'Estat >> més privatitzacions i menys despeses socials
2. Liberalitzar totalment l'economia >> exportar més i protegir menys la indústria i agricultura nacionals
3. Aquestes mesures faran créixer l'economia i, a poc a poc, la riquesa s'anirà redistribuint (la realitat ho desmenteix)

WWW.ALTERNATIVAGLOBAL.ORG

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el següent text de John Pilger:

"L'economia global és un terme modern. Aparentment es tracta del comerç econòmic instantani, els telèfons mòbils, els McDonald's, els Starbucks o les vacances contractades a través d'internet. Per sota d'aquesta capa rutilant hi ha la globalització de la pobresa, un món on la majoria d'éssers humans no truquen mai per telèfon i viuen amb menys de dos dòlars al dia, on 6.000 nens moren cada dia de diarrea perquè no ténen accés a l'aigua potable.

Des dels anys vuitanta, en aquest món, que la major part dels que vivim al nord global no veiem, un sistema sofisticat de saqueig ha obligat a més de noranta països a entrar en programes "d'ajust estructural" que no han fet més que augmentar les diferències entre rics i pobres. Ajust que el "quartet" que domina l'Organització Mundial del Comerç (Estats Units, Europa, Canadà i Japó) i el triumvirat de Washington (el Banc Mundial, el Fons Monetari Internacional (FMI) i el Ministeri d'Hisenda dels Estats Units), que controla fins i tot aspectes minúsculs de la política governamental en països en vies de desenvolupament, denominen "construir la nació" i de "bon govern". El seu poder deriva, en gran part, d'un deute impossible de liquidar que obliga els països més pobres a pagar 100 milions de dòlars als creditors occidentals cada dia. El resultat és un món on una minoria de menys de mil milions de persones controla el 80 per cent de la riquesa de la humanitat."

John Pilger, periodista i escriptor

Al web:

Entra al web de la campanya www.alternativaglobal.org (Participa! > Des del Sud) i mira un vídeo amb opinions sobre la globalització vista des del Sud.

Participa!

A classe:

Comenteu el text a classe. Cadascú fa un dibuix estil còmic que resumeixi què és la globalització. Trieu els millors dibuixos i feu una exposició mural al centre.

Al web www.alternativaglobal.org:

Trieu els millors dibuixos i pengeu-los al web a través del formulari de Participa! (a l'apartat dibuixos-fotomuntatges)

LLIÇÓ 1ª: LA REGLA D'OR

Dibuixa Mari Castelló - Xavi Dorado

Problema o solució?

El neoliberalisme és un sistema tan eficaç per produir riquesa com ineficaç per repartir-la.

René Passet

Cada vaca de la Unió Europea rep més de 2 € diaris de subvenció

EL HUMANITAT
menys de 2 € diaris

UNA VACA EUROPEA
més de 2 € diaris de subvenció

La meitat de la humanitat viu amb menys de 2 € diaris

>> De mitjana, cada vaca europea rep una subvenció estatal diària de 2,4 dòlars, que equival a l'ingrés diari de més de la meitat de la població mundial

>> Amb el subsidi setmanal que reben els agricultors dels països desenvolupats es podria fer front al cost anual de l'ajuda alimentària

Si té avanços positius porta també amenaces inquietants; especialment, l'agreujament de les desigualtats entre les economies poderoses i les economies dependents.

Joan Pau

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i les dades següents:

LA FRACTURA MUNDIAL

- 1 de cada 2 persones viu amb menys de 2\$ al dia.
- 1 de cada 3 persones viu sense electricitat.
- 1 de cada 4 persones viu amb menys d'1\$ al dia.
- 1 de cada 5 persones no té aigua potable.
- 1 de cada 6 persones és analfabeta.
- 1 de cada 7 persones està mal nodrida (i 1 de cada 3 nens està subalimentat).

ELS "MEGARICS"

- Les 225 fortunes més importants del món sumen l'equivalent a la renda anual dels 2.500 milions de persones més pobres del planeta, és a dir, el mateix que el 40% de la població.
- Els patrimonis concentrats per les 15 persones més riques de la terra superen el PIB de tots els estats subsaharians junts, exceptuat Sud-àfrica. El volum de negoci de General Motors supera el PIB de Dinamarca i el d'Exxon-Mobil, el PIB d'Àustria.
- Les vendes de cadascuna de les 100 societats transnacionals privades més poderoses del món superen la totalitat de les exportacions del conjunt format pels 120 països més pobres del planeta.
- Les 200 societats multinacionals més poderoses controlen el 23 % (una quarta part) del comerç mundial.

Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD)

Al web:

Entra al web de la campanya www.alternativaglobal.org (Informa't! > Articles), i llegeix algun dels articles publicats.

Participa!

A classe:

Comenteu:

- Què creieu que vol dir la vinyeta del plafó? Com ho interpreteu?
- Què us semblen les dades de la fractura mundial? I les dels "megarics"?
- Què sentiu davant la dada que les 15 persones més riques del món acumulen la riquesa equivalent a tots els ingressos de l'Àfrica Subsahariana?

Escriviu entre tots un manifest expressant les vostres opinions.

Al web www.alternativaglobal.org:

Pengeu el manifest a l'apartat *Cartes/Blogs* de l'apartat Participa!

Lligó 2º: EL COMERÇ INJUST

Dibuixos: Marc Castells - Karl Demer

Interdependència o dependència

El 70% dels que passen gana al món són camperols.

Com és possible que la gent que viu de treballar al camp passi gana?

Perquè en l'actual model globalitzat ja no es planten aliments, es planten primeres matèries (cotó, tabac, làtex, cafè, cacau...) segons els interessos del Nord.

Descens del preu de les primeres matèries

La crisi del cafè

1998

78,8 milions de €

15,6

milions €

2002

87 milions de €

7,32

milions €

>> Els preus de les primeres matèries està controlat pels països del Nord. Des del 1980 estan baixant constantment, arruïnant centenars de milers de camperols del Sud.

>> El capital financer és el que més s'ha globalitzat. Cada dia es mouen milers de milions de dòlars especulant en les borses de tot el món.

>> Les transnacionals deslocalitzen la producció. A les maquiles els treballadors cobren salaris de misèria.

>> 250 milions de nens treballen en condicions d'explotació.

>> Cent persones acumulen la riquesa equivalent a l'ingressos de tots els països pobres.

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el següent text sobre l'explotació laboral:

DESLOCALITZACIÓ I MAQUILAS

Possiblement més d'un ha tingut algun pijama o una altra peça de vestir decorada amb el conegut ratolí *Mikey Mouse* o *Pocahontas*. El que ja no és tan conegut és que el cus una mà d'obra infantil explotada en els *sweat-shops* o *maquiles* d'Haití.

El president-director general de la Societat Transnacional **Walt Disney**, Michel Eisner, guanya cada hora 9.783 \$ americans. Una nena d'Haití que cus els pijames de la Disney guanya 16'8 cèntims l'hora. Per guanyar l'equivalent dels honoraris d'Eisner en una hora, l'obra de Port-au-Prince hauria de treballar 16 anys d'una tirada.

Un altre exemple: Els 50.000 obrers de la fàbrica de Nike a Yue len de Xina, haurien de treballar 19 anys per guanyar el mateix que Nike es gasta en publicitat en un sol any.

Naomi Klein: "No logo"

Al web:

Entra al web de la campanya www.alternativaglobal.org (Participa! > Des del Sud), i mira un dels vídeos sobre les *maquiles* de Nicaragua. Busca a www.alternativaglobal.org (Informa't! > Webs) la web sobre *maquiles* del fotògraf Antonio Rosa, mira les fotos i llegeix la informació.

Participa!

A classe:

Mirant el quadre sobre el preu de matèries primeres, contesta aquesta pregunta: Com és possible que la gent que viu de treballar al camp passi gana? Fes una reflexió per compartir-la en grup sobre com consumim. Cada cop que compres alguna cosa, considera-ho un vot de confiança a l'empresa que ho ha fabricat. Per tant, si no confies que aquesta empresa tracti amb justícia els seus treballadors no compres els seus productes.

Al web www.alternativaglobal.org:

Busca a www.alternativaglobal.org (Informa't! > Webs) la web de la campanya roba neta. Mira si actualment s'està duent a terme alguna campanya a favor del treball digne de les persones i adhereix-t'hi.

Lliçó 3^a: EL DEUTE...

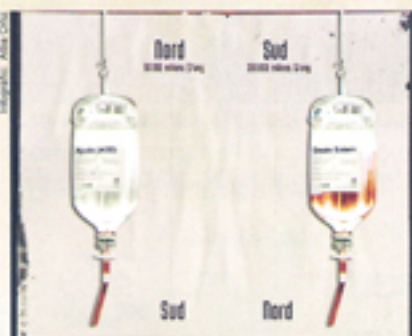
... EXTERN

Dibuixos: Marc Castello - Xavi Demarcó

Qui deu a qui?

El Deute no és un problema financer o econòmic, sinó polític.

El Deute Extern és la millor eina de control del Nord sobre el Sud mai inventada, molt superior al colonialisme.

Susan George

>> En el cas d'Àfrica, els recursos destinats al pagament del Deute són quatre vegades més que els destinats a Salut i Educació junts.

>> Si analitzem el Deute del Tercer Món, ja ha estat reembossat 4 vegades des de 1982. No és res comparat amb el Deute històric, ecològic i social que els països del Nord han contret amb els del Sud.

Eric Toussaint

>> Demanem l'abolició del Deute Extern quan el seu pagament impedeix la satisfacció de les necessitats bàsiques de la població o suposa un risc per al medi ambient.

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i la vinyeta següent:

BÉ, SÍ, UN
ALTRE MÓN
ENCARA ÉS
POSSIBLE,
PERO...

POTSER
SERIA
ABUSAR.

Al web:

- Busca a l'apartat Informa't! > webs la web de la campanya i navega per veure quins recursos t'ofereix.
- Busca també el link de la campanya "Qui deu a qui" i navega pel seu web. Llegeix a www.alternativaglobal.org (Informa't! > Articles) algun article sobre el deute extern (Globalitat econòmica).

Participa!

A classe:

Interpreta les vinyetes. Què s'entén per deute extern?

Comenta els textos del plafó amb els teus companys i amb el professor.

Feu una campanya de recollida de signatures al centre i envieu-les a Mans Unides.

Al web www.alternativaglobal.org:

Adheriu-vos a la campanya "Sens dubte, sense deute" per pressionar per l'anul·lació del deute extern als països més pobres (Implica't > Adereix-te a la xarxa).

LLIGÓ 4^a: LA SEGONA REGLA D'OR

Dibuixos: Marc Casals - Xavi Doménech

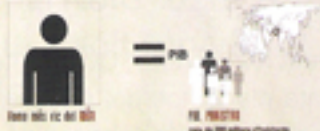
Inclusió o exclusió?

Si dono pa a un pobre em diuen sant, però si pregunto per les raons que provoquen que el pobre no tingui pa em diuen revolucionari.

Helder Cámara

Les 15 persones més riques del món superen el PIB de tots els països de l'Àfrica subsahariana

1.000 milions de persones són analfabetes, 2/3 són dones.

>> El cost d'escolaritzar els nens que no van a l'escola és de 6.000 milions de \$.

>> La despesa militar al món és de 800.000 milions de \$.

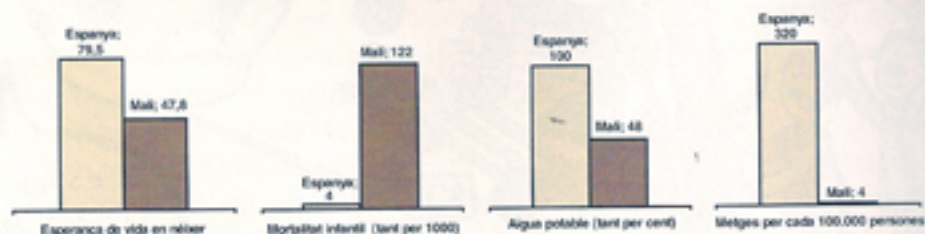
Informa't!

A classe:

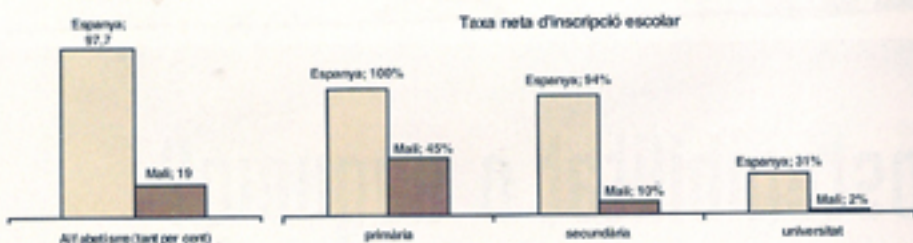
Llegeix els textos del plafó i mira els gràfics següents:

Comparació de dades de salut i educació entre Mali i Espanya.

SALUT

EDUCACIÓ

Al web:

Busca a l'apartat Informa't! > webs la web del Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) i fulleja l'Informe sobre Desenvolupament Humà.

Participa!

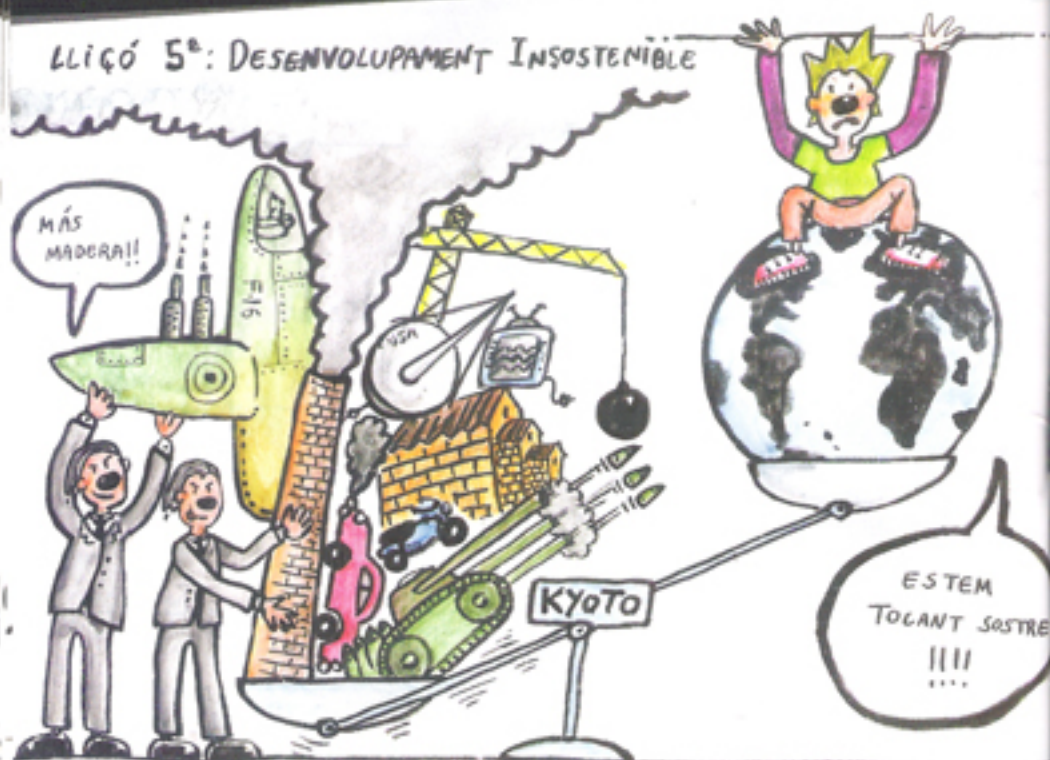
A classe:

- Comenta el text de Helder Camara del plafó i compara les estadístiques del Mali amb les d'Espanya.
- Escolaritzar els nens que no van a escola costa 6.000 milions de \$ l'any. La despesa militar al món és de 800.000 milions de \$ l'any. Calcula el tant per cent que caldria de la despesa militar perquè tots els nois i noies del món estiguessin escolaritzats.
- Feu entre tots un eslògan per una campanya per l'alfabetització de tothom.

Al web www.alternativaglobal.org:

- Que el vostre delegat publiqui al web d'alternativa global (Participa!) l'eslògan triat.
- Subscriu-te al butlletí electrònic de la campanya (Informa't!> Subscriu-te al butlletí on-line) i rebràs periòdicament informació.

LLIÇÓ 5^a: DESENVOLUPAMENT INSOSTENIBLE

Dibuixos: Marc Castello - Xavi Domello

Sostenibilitat o saqueig?

El món té recursos per satisfer les necessitats de tothom, però no per satisfer la cobdícia universal.

Mahatma Gandhi

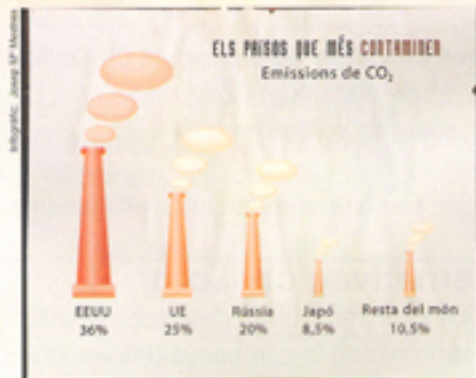
Foto: La Morsa

Foto: LA Vanguardia

>>Els països del Nord consumeixen 3/4 parts de l'energia del planeta i generen 2/3 dels residus.

>>Només el 2,5 % del total de l'aigua del planeta és potable.

Defensar la terra és defensar l'home.

Octavio Paz

>>5.000 espècies desapareixen cada any a un ritme 10.000 vegades superior al ritme natural d'extinció.

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el text següent:

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

La desforestació, la desertització, la pèrdua de la biodiversitat, l'exhauriment de les matèries primeres, la sobreexplotació de les terres... són una cara de la moneda del desastre ecològic que suporta el Tercer Món, entre d'altres coses, per pagar el seu deute extern.

L'altra cara de la moneda és suportar les agressions al medi ambient en bona part produïdes pel Nord: la instal·lació de les indústries més conflictives i contaminants als països del Sud; abocaments de vaixells i plataformes, proves nuclears, pluges àcides, aigües contaminades, deixalles industrials, degradació del sòl, reescalfament de l'atmosfera, huracans i tifons, inundacions, forat de la capa d'ozó..., en fi, l'incompliment del protocol de Kyoto pels qui més contaminen.

Per això, des de moltes ONG parlem avui, cada cop més, de desenvolupament sostenible, és a dir, d'un model de creixement respectuós amb el medi ambient i sobretot, prudent en no malgastar uns recursos que no són infinits, sinó limitats.

Eduard Moreu, president de Mans Unides BCN. Article publicat a El Periódico el 5 de juny de 2004, amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient.

Al web:

Busca al web (Participa > Des del Sud) el vídeo que parla dels perills ecològics que amenacen l'Amazònia.

Busca a l'apartat Informa't! > webs la web de Greenpeace i descobreix els recursos que t'ofereix.

Participa!

A classe:

- Què vol dir la frase de Ghandi que apareix en aquest plafó? Es pot relacionar amb el text d'Octavio Paz? De quina manera?
- Feu una pluja d'idees de petites o grans solucions que podem aplicar en el dia a dia per millorar la globalitat ecològica.
- Feu un muntatge en powerpoint per passar a la comunitat educativa per explicar les solucions pràctiques que heu trobat.
- Actua en la teva vida quotidiana fomentant els hàbits d'estalvi energètic i de reciclatge de residus.

Al web www.alternativaglobal.org:

Llegeix un article sobre Globalitat ecològica (Informa't! > Articles) i escriu la teva opinió al web.

Pengeu el powerpoint a la web a través del formulari de Participa! (a l'apartat dibuixos-fotomuntatges).

LLIÇÓ 6^a: LA POLÍTICA INTERNACIONAL
"VIATGE FI DE CURS"

Dibuixos Marc Castello - Xavi Domènec

"Nou ordre" o Desordre global?

La globalització és el nou imperialisme que no conquereix territoris sinó mercats.

Ignacio Ramonet

>> El 90% de les víctimes de les guerres són civils.

>> Actualment hi ha 25 conflictes armats i 58 situacions d'alt risc bèl·lic, on participen 300.000 nens soldats.

Diguem NO al dret de la força i SÍ a la força del Dret.

Joan Pau II, amb motiu de la guerra d'Iraq

>> El preu d'un portaavions és 350 vegades superior al pressupost de la UNESCO per a la Cultura de Pau.

Guerra al terrorisme? La guerra és el pitjor dels terrorismes!

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el text següent:

LES GUERRES DEL PETROLI

Una ullada als darrers conflictes ens demostra que el petroli és un poderós generador de conflicte, perquè el control d'una de les energies més utilitzades pot donar un poder hegemònic a qui se'n faci propietari. La guerra contra Afganistan es va justificar a partir dels fets ocorreguts l'11 de setembre de 2001 a Nova York –amb l'atac a les torres bessones– amb la intenció de castigar els talibans, pretenent alliberar un país sotmès a un règim que obligava les dones a portar burca i permetia un tràfic molt intens d'heroïna. Uns anys després del conflicte, la situació de les dones no havia millorat gaire i el tràfic d'heroïna havia augmentat, però apareixia una novetat: s'estava construint un oleoducte per treure petroli de la mar Càspia que servis de conductor de les extraccions, via oceà Índic, cap els Estats Units. Els responsables de la construcció eren de l'empresa nord-americana Halliburton, que havia estat presidida per Dick Cheney, vicepresident dels Estats Units.

Arcadi Oliveres, President de Justícia i Pau

Al web:

Busca a l'apartat Informa't! un article de Chema Caballero sobre les causes de les guerres africanes o sobre el tràfic d'armes.

Participa!

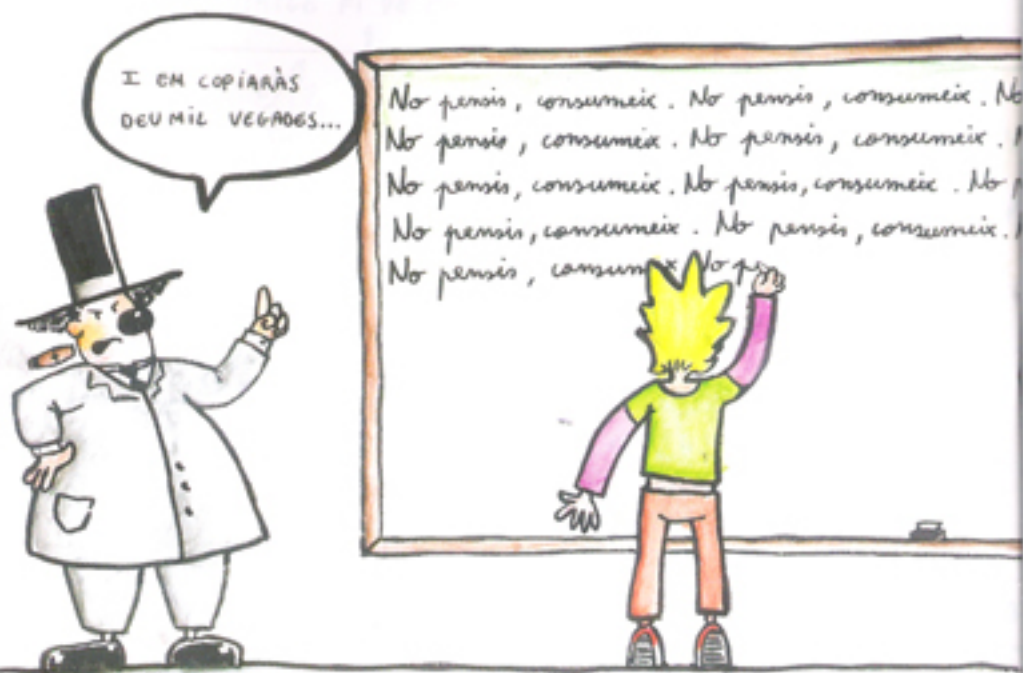
A classe:

Després de llegir atentament els textos, què en penses de la guerra? Per què serveix realment?

- Feu un debat a classe sobre el paper del petroli a la guerra d'Irak.
- **En el web www.alternativaglobal.org:**
Pengeu la vostra opinió al final de l'article de Chema Caballero.

Lliçó 7ª: GLOBALITAT CULTURAL

Dibuixos: Marc Castells - Xavi Demels

Uniformitat o diversitat?

Es pretén l'apoliticisme de les masses, amb unes majories cada cop més silencioses i unes minories cada cop més silenciades.

Foto: David Ocho

Ignacio Ramonet

>> Les grans marques estan colonitzant els països del Sud.

El pensament únic acaba per esdevenir pensament zero.

José Saramago

Foto: LA Vanguardia

>> 3 grans agències de notícies monopolitzen el 70 % de la informació internacional.

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el text següent:

MANUAL PERQUÈ NO T'ENGANYIN

MITE	REALITAT
"L'economia pot i ha de créixer indefinidament".	Hi ha límits per al creixement o acabarem amb el nostre planeta.
"Si l'economia creix tots millorem".	L'economia pot créixer i, al mateix temps, créixer el nombre d'aturats i l'índex de pobresa.
"Si cadascú busca el propi bé, una mà invisible (la del mercat) aconseguirà el millor per a tothom".	El fet d'anar cadascú a la seva, acostuma a comportar que els més dèbils quedin aixafats en aquesta lluita darwinista.
"El mercat permet la distribució òptima de béns i preus més ajustats".	Aquest mercat ideal no existeix, les diferències de poder fan que els participants en el mercat siguin molt desiguals entre si, i al final només els més poderosos s'aprofiten.
"No té sentit plantejar-se les coses a llarg termini ja que el sistema necessita que el benefici es faci efectiu i immediat".	Plantejar les coses a curt termini, pot impedir, fins i tot, la supervivència en el futur.
"El paper dels humans és dominar la natura, posar-la al servei propi".	Prescindir de la natura és suicidar-se com espècie.

Si malgrat tot la societat segueix perseguint aquests mites aconseguirem:
Que s'enriqueixin els rics dels països rics
Que s'enriqueixin els rics dels països pobres
I la resta que es resigni...

Quadre fet a partir del llibre de José M^o Tortosa, "La agenda hegemònica"

Al web:

Busca i llegeix a l'apartat Informa't! > Articles algun altre article sobre la Globalitat cultural.

Participa!

A classe:

- Quina relació té la frase de José Saramago amb el logotip de Mc Donald's que hi ha al plafó?
- Què en penseu del fet que tres agències de notícies monopolitzin el 70% de les notícies internacionals?
- Feu un dibuix o una foto en què es reflecteixi la influència de la cultura nord-americana en la nostra vida quotidiana.

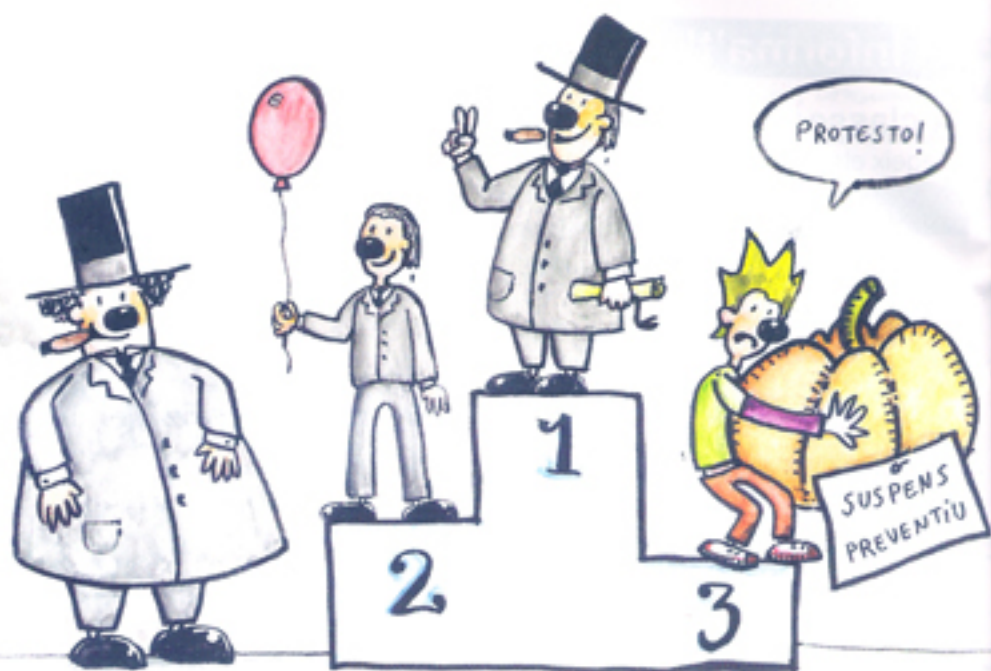
Al web www.alternativaglobal.org:

Trieu els millors dibuixos i fotos i pengeu-los al web (Participa).

Mou-te!

- Intenta estar informat i ser crític amb la informació i el model cultural que ens proposen i imposen. No et deixis manipular.
- Sol·licita un exemplar del periòdic de la campanya Alternativa Global i llegeix-lo per entendre millor com funciona aquest món globalitzat.

LLIÇÓ 8^a: PROTESTES

Dibuixos: Mari Castelló - Xavi Domello

Les protestes

Ens hem de penedir no tant per les males accions de les persones dolentes, sinó per l'espantós silenci de la bona gent.

Martin Luther King

Foto: LA Vanguardia

>> Més de 3 milions de persones es van manifestar a l'estat espanyol en contra de la guerra d'Iraq.

Les lluites dels moviments indígenes són una esperança de canvi per als exclosos d'aquest món globalitzat.

Moviment Indígena de Chiapas

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i el text següent:

QUI SÓN ELS ANTIGLOBALITZADORS?

És irriant i constitueix un vertader escarni que s'autoproclamin favorables a la globalització els qui blinden les fronteres per al flux de persones, els qui subvencionen o protegeixen les seves pròpies economies de la competència dels productes del Tercer Món, els qui egoïstament es reserven els drets de propietat de les seves patents o medicines... Aquests es presenten com "els bons", com els globalitzadors.

Al contrari, la premsa etiqueta com "els antiglobalització" els que pretenen un món sense fronteres - sobretot per a les persones - , els qui reclamen un repartiment per a tothom més just i equilibrat dels béns, serveis, informació, etc. La ideologia dominant aconsegueix que els que parlen d'una autèntica globalització passin per "els dolents" de la pel·lícula i se'ls mal etiqueti de moviments "antiglobalització".

En aquest sentit, Susan George afirma: "Jo rebutjo la paraula antiglobalització que els mitjans de comunicació ens atribueixen. El combat es dona, en realitat, entre els que volem una globalització inclusiva, basada en la cooperació i la seguretat, i aquells que volen que totes les decisions les prengui el mercat".

Susan George, "Informe Lugano".

Al web:

Busca a l'apartat Informa't!> Webs enllaços a pàgines de moviments d'activistes antiglobalització i navega per alguna d'elles.

Mou-te!

A classe:

- Comenta amb els teus companys i amb el teu professor els textos del plafó i el text seleccionat.
- Té sentit protestar? Quan? Per què? De quina manera?

Al web www.alternativaglobal.org:

Busca el logotip de la campanya "Pobresa zero" i adhereix-te a la campanya.

Implica't!

- Fes que un amic participi en la campanya "Fem del món la terra de tothom", enviant un mail des del web (Participa!>fes que un amic participi).
- Organitza un grup per recollir signatures en el teu barri o institut per demanar l'abolició del deute extern dels països pobres i envia-les a Mans Unides (Campanya "Sense Dubte, Sense Deute"), Rambla de Catalunya, 32, 1r 1a. 08007 Barcelona.

LLIÇÓ 9ª: PROPOSTES

UN ALTRE MÓN ÉS POSSIBLE

Les propostes

Cal construir un projecte d'humanitat on tothom tingui dret a tenir drets.

Objectius del mil.lenni

Els estats membres de Nacions Unides van aprovar vuit objectius de desenvolupament. Pretenen que es compleixin el 2015:

1. Eradicar la pobresa extrema i la fam
2. Aconseguir l'educació primària universal
3. Promoure la igualtat de gènere i l'autonomia de la dona
4. Reduir la mortalitat infantil
5. Millorar la salut materna
6. Combatre la Sida, la malària i altres malalties
7. Garantir la sostenibilitat del medi ambient
8. Fomentar l'associació mundial per al desenvolupament

Mans Unides junt amb altres entitats ha iniciat una campanya de pressió per aconseguir aquests objectius i demanar més esforços i major compromís als Estats.

>> Més de 200.000 persones de tot el món van assistir a l'última edició del FSM.

>> Cada any es celebren més de 25 Fòrums Socials arreu del món.

La globalització és irreversible, però necessita ser radicalment esmenada.

Manuel Vázquez Montalbán

Informa't!

A classe:

Llegeix els textos del plafó i els textos següents:

AQUESTA DURA REALITAT ES PODRIA CANVIAR

La veritat és que aquesta dura realitat es podria canviar. Existeixen els mitjans per fer-ho.

Només fa falta canviar les prioritats. El PNUD i l'UNICEF estimen que una despesa anual de vuitanta mil milions de dòlars, durant un període de deu anys, permetria garantir a tot ésser humà l'accés a l'educació bàsica, a una alimentació adequada, a aigua potable, i a la infraestructura sanitària, així com l'accés per a les dones a cures ginecològiques.

Aquesta quantitat és quatre cops menor que el total de diners reemborsats pel Tercer Món pel deute extern. És aproximadament un quart del pressupost militar dels EUA, un 9% de les despeses militars mundials, un 8% de les despeses publicitàries anuals del món. I equival a la meitat de la fortuna de les quatre persones més riques del planeta.

SOBRE ELS OBJECTIUS DEL MIL-LENNI (ODM)

Avui els experts coincideixen en dir que els problemes de desenvolupament tenen solució i que els ODM són objectius viables des del punt de vista tècnic i econòmic. Tan sols exigeixen voluntat política per part dels Estats, i als governs dels països en desenvolupament se'ls demana que prenguin mesures serioses per enfortir el seu govern, per la defensa dels drets humans i especialment per crear polítiques de lluita contra la corrupció.

Al web:

Busca a l'apartat Informa't! > articles. Quin món volem? Com volem aconseguir-lo? D'Eduard Moreu.

Mou-te!

A classe:

Repartiu els objectius del mil·lenni entre vuit grups i penseu com cadascú de vosaltres des de la vostra realitat podeu fer accions que portin a assolir aquests objectius en un futur. No podem esperar que els polítics i les institucions soles ho facin tot. Sense el nostre ajut concret no podem fer del nostre un món millor!!

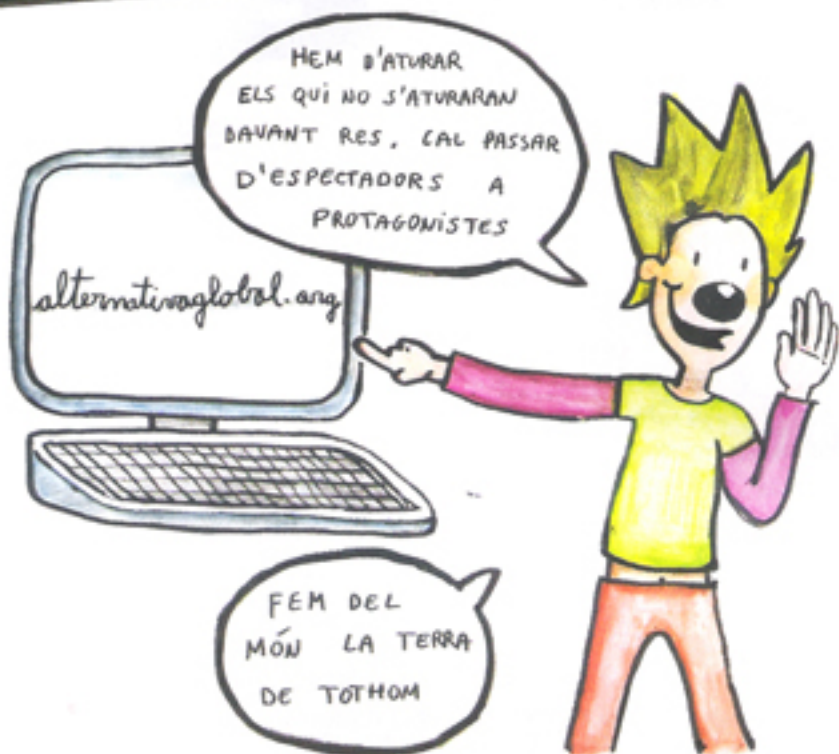
Al web www.alternativaglobal.org:

Feu una carta dirigida al president del govern espanyol amb les propostes concretes que li proposeu per arribar a assolir els ODM i pengeu-la al web a l'apartat Participa! > Cartes/Blogs.

Implica't!

Feu una campanya al barri per donar a conèixer les petites accions que podem fer per millorar el nostre món.

Uniu-vos a la xarxa d'alternativa global, omplint el formulari a l'apartat Implica't! de la web www.alternativaglobal.org. Periòdicament rebreu informació sobre la globalització i propostes d'acció.

Dibuixos: Marc Castells - Kev Demelo

Un altre món és possible!

Depèn de tu.

L'emoció sense acció no és res.

Jody Williams

Afegeix-te a la xarxa de mobilització i acció per un món més just:

- >> www.alternativaglobal.org
- >> www.pobrezacero.org
- >> www.quideu aqui.org

>> Hi ha 1.400 professionals i milers de missioners espanyols treballant com a cooperants en almenys 63 nacions del Sud.

>> L'any 2004 Mans Unides va finançar un total de 720 projectes de desenvolupament a més de 50 països.

Col·labora amb les ONGs:

- >> www.mansunides.org
- >> www.caritasbcn.org
- >> www.justiciaipau.org
- >> www.ongvols.org

WWW.ALTERNATIVAGLOBAL.ORG

Informa't!**A classe:**

Llegeix els textos del plafó i els textos següents:

PER QUÈ HEM DE FER ALGUNA COSA?

Perquè si hi ha 34.000 nens que moren de fam cada dia, tenim 34.000 raons per lluitar. Si hi ha 3.000 milions de persones que tenen menys de dos dòlars diaris per sobreviure, tenim 3.000 milions de raons per continuar la lluita. Si cada 3'6 segons mor una persona de gana en el món, no podem quedar-nos quietes, com si no hi hagués res per fer, perquè totes aquestes morts són morts evitables.

I JO, QUÈ PUC FER ?

Primer que res unir-te a altres persones que també volen fer del nostre un món millor. Comprometre't. Ningú pot pretendre anar de superman solitari per arreglar el món. La unió fa la força. Hi ha quantitat de grups, moviments, xarxes, plataformes, ONGs, partits, sindicats, centres cívics... que poden optimitzar la nostra voluntat de canvi, la nostra solidaritat. Sempre és millor el treball solidari que en solitari. És qüestió de buscar, connectar i veure amb qui sintonitzo millor.

Al web:

- Busca a l'apartat Informa't! > Webs enllaços a pàgines d'ONG's i navega per alguna d'elles.
- Busca les diferents possibilitats que tens de fer voluntariat.

Mou-te!**A classe:**

- Per què creus que l'últim plafó acaba amb l'expressió Mou-te
- Creus que tu personalment pots fer alguna cosa? Què? Creus que pots participar en alguna acció concreta individualment o com a grup? Quina?
- Feu una relació de les propostes que surtin a la classe.

Al web www.alternativaglobal.org:

- Pengeu la relació de propostes a l'apartat Participa! > Cartes/Blogs.
- Subscriu-te al butlletí electrònic de la campanya (Informa't! > Subscriu-te al butlletí on-line) i rebràs periòdicament informació.

Implica't!

- Porteu a terme les tres millors propostes de la classe.
- Col·labora amb alguna de les ONG's proposades al plafó.
- Fes un voluntariat actiu i responsable al teu poble o ciutat.

FEM DEL MÓN LA TERRA DE TOT HOM

Organitza

Mans Unides

www.mansunides.org

Seu Mans Unides a Barcelona: Rambla de Catalunya 32, 1r, 1a
08007 Barcelona. Tel: 93 487 78 78

Mans Unides és una organització no governamental per al desenvolupament (ONGD), catòlica i de voluntaris, que des de 1960 lluita contra la fam, la pobresa i l'exploració arreu del món.

Cada any realitzem més de 850 projectes als llocs més empobrits del planeta amb el suport dels nostres socis locals al Sud. Fem possible la construcció d'un món més just perquè es respectin els drets humans bàsics i per tal que tothom pugui tenir una vida digna.

El nostre treball es centra en dos tasques fonamentals: el finançament de projectes de desenvolupament a països empobrits i els projectes de sensibilització aquí, als països del Nord, és a dir, informar a la societat en general dels problemes que hi ha en aquests països, les causes i la responsabilitat que tenim amb ells.

- Els projectes de desenvolupament als països empobrits que Mans Unides finança neixen d'iniciatives prpies de les poblacions locals i es basen sobretot en la creació d'hospitals, construcció d'escoles, habitatges, producció d'aliments, accés a l'aigua potable, programes de promoció de la dona... Els diners els arriben directament, sense intermediaris, i nosaltres supervisem els progressos dels projectes.
- La sensibilització consisteix a informar i denunciar aquí, a la societat dels països rics, sobre la realitat que pateix la població als països empobrits. Contribuim a impulsar la solidaritat com eina bàsica de desenvolupament per millorar la seva situació.

MAPA DELS PAÏSOS ON S'HAN APROVAT NOUS PROJECTES DURANT L'ANY 2004

CÀRITAS,

www.caritasbcn.org

Seu de CÀRITAS a Barcelona: Via laietana 5, Ent. 08002. Tel: 93 268 79 10

Càritas és una ONG catòlica que treballa per als més necessitats oferint ajuda i assistència en situacions de necessitat urgent. Acull persones que viuen amb greus dificultats i els encamina cap a la pròpia integració social mitjançant accions de formació i de promoció personal. Càritas disposa d'espais de formació i d'acollida on treballar junts per canviar les coses, lluitar contra la pobresa i promoure la justícia.

JUSTÍCIA I PAU:

JUSTÍCIA I PAU

www.justiciaipau.org

Seu de JUSTÍCIA I PAU a Barcelona: Rivadeneyra 6, 10. 08002. Tel: 93 317 61 77

Justícia i Pau és una entitat cristiana que actua a Catalunya des del 1968 i la seva finalitat és la defensa dels drets humans, la lluita contra la pobresa i la marginació, la promoció del desenvolupament dels països empobrits i la difusió de la cultura de la pau. Amb aquestes finalitats, Justícia i Pau tracta d'informar i sensibilitzar la ciutadania i d'influir sobre l'acció dels governants, mitjançant campanyes públiques desensibilització social, presència als mitjans de comunicació, organització de conferències, jornades internacionals, congressos o seminaris, elaboració d'informes, notes de premsa, exposicions, materials pedagògics, publicacions, etc.

VOLS - Voluntariat Solidari:

www.ongvols.org

Seu de VOLS a Barcelona: Plaça d'Artós nº4. 08017. Tel: 93 206 59 10

És una associació sense ànim de lucre per a la cooperació i solidaritat amb els infants i joves dels països en vies de desenvolupament. La missió de VOLS es centra en tres àmbits: Promoció del Voluntariat, Educació per al desenvolupament i Projectes de desenvolupament

Aquesta associació treballa des del camp de l'educació amb les comunitats locals de Costa d'Ivori, d'Àfrica (Camerun, Costa d'Ivori, Mali, RCA...) i de l'Amèrica Llatina (Brasil, Perú i Paraguai).

ALTERNATIVA 3

www.alternativa3.org

Seu: Ctra. Castellar, 526. 08227 Terrassa. (Barcelona). Tel: 93 786 93 79

És una organització de Comerç Just i Solidari que es dedica a comercialitzar productes d'alimentació, tèxtils i artesanies, que provenen de grups d'artesans i productors dels països del Sud. Difonen els principis del Comerç Just considerant que el desenvolupament va lligat al creixement econòmic i la justícia social. Garantixen que els seus proveïdors compleixen els criteris bàsics que defineixen el comerç just, mitjançant organismes internacionals com IFAT o FLO cert.